

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET
TRANSPORTATION SAFETY
BUREAU

ZÁRÓJELENTÉS

**2010-297-5
vasúti baleset**

**Örkény állomás
2010. július 14.**

2842 sz. vonat

A szakmai vizsgálat célja a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események okainak, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbt.),
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának részletes szabályairól szóló 7/2006. (II.27.) GKM rendelet,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 7/2006. (II.27.) GKM rendelet együttesen az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) szóló uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006.(XII.23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos vasúti balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a vasúti baleseteket, illetve váratlan vasúti eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között súlyosabb következményű balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Jelen zárójelentés

alapjául a Vb által készített, a KBSZ főigazgatója által elfogadott és az észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött zárójelentés-tervezet szolgált.

A zárójelentés–tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2011. június 28-ára kitűzött záró megbeszélésre nem került sor, mert a zárójelentés-tervezettel kapcsolatosan észrevételt nem tett egyik érintett sem.

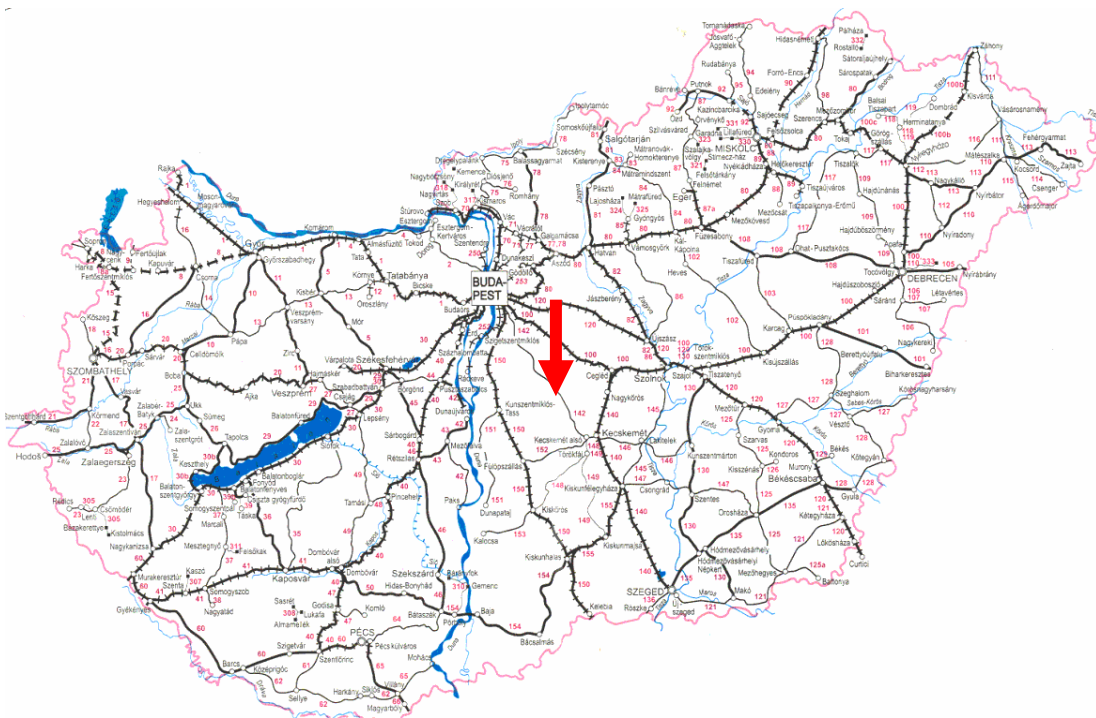
MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

CSM	A vezetőálláson a mozdonyvezető egyedül teljesít szolgálatot („csak mozdonyvezető”)
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
MÁV Zrt.	Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság
MÁV- START Zrt.	MÁV-START Vasúti Személyszállító Zártkörűen Működő Részvénytársaság
psz.	pályaszám
Vb	Vizsgálóbizottság
VBO	MÁV Zrt. Biztonsági Igazgatóság, Területi Vasútbiztonsági Osztály

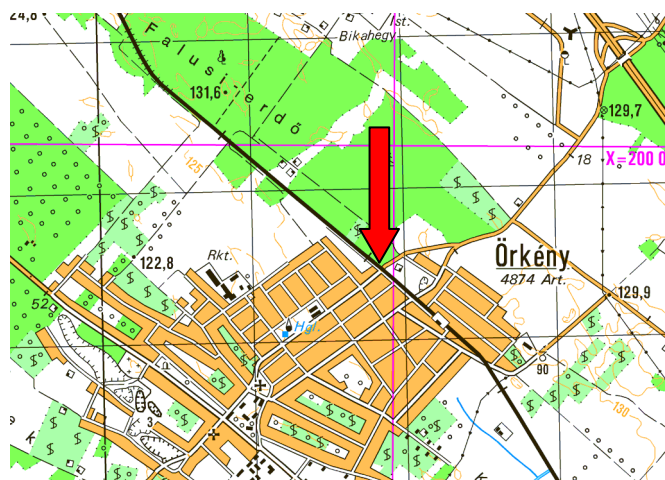
AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája	vasúti baleset
Az eset jellege	baleset vasúti átjáróban
Az eset időpontja	2010. július 14. 12 óra 26 perc
Az eset helye	Örkény állomás, SR2 jelű útátjáró
Vasúti rendszer típusa	országos
Mozgás típusa	belföldi személyvonat
Az eset kapcsán elhunytak/ súlyosan sérültek száma	0 / 2
Pályahálózat működtető	MÁV Zrt.
Rongálódás mértéke	A motorvonat megrongálódott, a közúti jármű nem javítható
Érintett vonat száma	2842
Üzemeltető	MÁV-START Zrt.
Nyilvántartó állam	Magyar Köztársaság

Az eset helye

1. ábra: a baleset helye Magyarország területén

2. ábra: a baleset helye

Bejelentések, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2010. július 14-én 13 óra 03 perckor (a bekövetkezés után 37 perccel) jelentette a MÁV Zrt. hálózati főüzemirányítója.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a vasúti közlekedési baleset vizsgálatára 2010. július 14-én az alábbi Vizsgálóbizottságot jelölte ki:

vezetője:	Gula Flórián	balesetvizsgáló
tagjai:	Rózsa János	balesetvizsgáló
	dr. Máté Róbert	orvos szakreferens

dr. Máté Róbert Vizsgálóbizottsági tagsága 2011. május 31-én, tekintettel kormánytisztviselői jogviszonyának megszűnésére, megszűnt.

Az eseményvizsgálat áttekintése

A vizsgálat során a Vb

- 2010. július 14-én helyszíni szemlét tartott,
- az általa szükségesnek vélt dokumentumokat bekérte, azokat megkapta,
- a Rendőrségtől tájékoztatást kért,
- a menetíró regisztrátumot kiértékelte.

Az eset rövid áttekintése

2010. július 14-én 12 óra 26 perckor az Órkény állomásra szabályszerű jelzőkezelés mellett behaladó 2842 sz. vonat (95 55 34 2001-2 psz. motorvonat) bal elejének ütközött egy személygépkocsi a jól működő fényoszlopával fedezett SR2 jelű átjáróban. A gépkocsit a vonat a vasúti pálya bal oldalára kilökte.

A baleset következtében a személygépkocsiban utazó három személy közül kettő súlyos, egy személy könnyebb sérülést szenvedett, a vonaton személyi sérülés nem történt.

A motorvonat szolgálatképtelenné vált, a gépkocsi totálkáros lett, a fényoszlopó „d”-jelű oszlopa kidőlt.

A Vb megállapította, hogy

- a fényoszlopó a baleset idején jól működött,

- a fényoszlop jelzései és a közúti jelzőtáblák jól láthatóak,
- a közúti jármű haladási iránya felől a balesetben részes 2842 sz. vonat közlekedési iránya felé a csökkentett rálátási háromszög biztosítva volt,
- a vasúti jármű a megengedett sebességeknek megfelelően közlekedett.

A Vb a baleset bekövetkezését a gépkocsi vezetőjével kapcsolatban felmerült emberi tényezőre vezette vissza.

Jelen zárójelentés

alapjául a Vb által készített, a KBSZ főigazgatója által elfogadott és az észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött zárójelentés-tervezet szolgált.

A zárójelentés–tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2011. június 28-ára kitűzött záró megbeszélésre nem került sor, mert a zárójelentés-tervezettel kapcsolatosan észrevételt nem tett egyik érintett sem

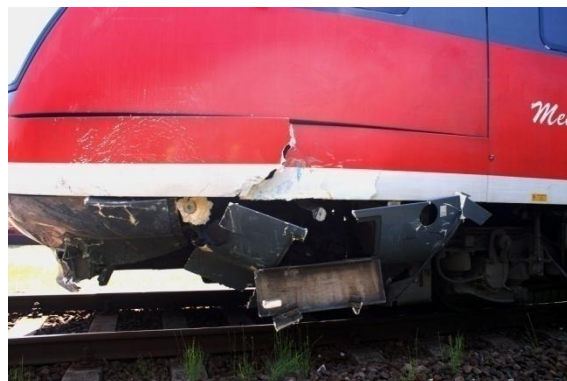
1 TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az esemény lefolyása

2010. július 14-én 12 óra 26 perckor Örkény állomás jól működő, SR2 jelű fényosorompóval biztosított közút-vasút szintbeli keresztezésében, a szabályos jelzőkezelés mellett behaladó 2842 sz. vonat a fényosorompó továbbhaladást tiltó jelzése ellenére az átjáróba behaladó személygépkocsival ütközött. A vonat eleje az ütközés után az 536+92 sz. szelvényben állt meg. A vonat a járművet a vasúti pálya – a vonat haladását tekintve – bal oldalára kilökte. Az esemény következtében a gépkocsivezető és egy utasa súlyos sérüléseket, egy utas pedig könnyebb sérüléseket szenvedett. A személygépkocsi totálkáros lett (1. kép), a motorvonat szolgálatképtelenné vált (2. kép). A vonaton utazók, illetve a vonatszemélyzet közül senki sem sérült meg.

1. kép:
A totálkáros gépkocsi

2. kép:
A motorvonat rongálódása

1.2 Személyi sérülés

Sérülések	Személyzet	Utások	Útálló használók	Egyéb
Halálos	-	-	-	-
Súlyos	-	-	2	-
Könnyű	-	-	1	-

1.3 Vasúti járművek sérülése

A vonatot továbbító 95 55 6342 001 psz. motorvonat eleje a baloldalon megrongálódott. A vasúti jármű szolgálatképtelenné vált.

1.4 Infrastruktúrában keletkezett kár

A fényosorompó „d”-jelű oszlopát a gépkocsi kidöntötte, az oszlopot ki kellett cserélni.

1.5 Egyéb kár

A személygépkocsi javíthatatlanná vált. Kisebb környezetszennyezés keletkezett, a gépkocsi üzemanyaga kifolyt.

1.6 Az érintett személyek adatai

1.6.1 A 2842 számú vonat mozdonyvezetője

Kora	45 év
Neme	férfi
Szakképesítése	Országos közforgalmú vasúti dízel- és villamosmozdony vezető
Orvosi alkalmassági érvényessége	2011. április
Vonalismeret	érvényes
Típusismeret	érvényes

1.7 A vonat jellemzői

Vonatszám	2842
Vonat neve	Személyszállító vonat
Vonattovábbítás módja	CSM
Motorvonat pályaszáma	95 55 6342 001
Motorvonat tulajdonosa	MÁV-START Zrt.
Vonathossz	42 m
Elegytömeg	82 t
Előírt fékszázalék	41%
Tényleges fékszázalék	100%

2842 SZ VPE:2009/39017/0		5 — 41		2844 SZ VPE:2009/39018/0							
3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	
				10	43		0.0	Budapest-Nyugati — o			
*	4				47		3.5	Városilget elág. —	*	4	
	1	10	48		49	80	0.7	Budapest-Zuglói mh. —		1	
*	2				51	80	2.7	Kőbánya-Teher —	*	2	
	1		52		53		1.0	Kőbánya alsó mh. —		1	
*	3		56		59		2.8	Kőbánya-Kispest —	*	3	
*	4	11	03	11	04		2.5	Kispest — ^o	*	4	
	6		10		11		4.4	Pestszentimre felső mh. —		5	
	2		13		19		1.6	Pestszentimre — o		2	
	3		22		23		2.0	Gyáli felső mh. —		3	
*	3		26		27		1.9	Gyáli mh. — ^o	*	3	
	6		33		34		3.8	Felsőpakony mh. —		6	
*	7		41		42	60	4.9	Ócsa — ^o	*	7	
	4		46		47	60	3.0	Ócsai szőlők mh. —		4	
	9		56		57	60	6.0	Inárcs-Kakucs — o		9	
	9	12	06	12	07		6.7	Dabas — o		10	
	3		10		11		2.3	Gyón mh. —		3	
	5		16		17		4.5	Hernád mh. —		5	
*	5		22		23		4.8	Örkény — ^o	*	5	
	5		28		29		4.6	Táborfalva — ^o		5	
	4		33		34		3.8	Felsőajos mh. —		4	
	6	12	40				5.5	Lajosmizse —		6	
Menettartam: 1 ó. 57 p. 72.9 km						Menettartam: 1 ó					

3. ábra: a vonat menetrendje

1.8 Az infrastruktúra leírása

1.8.1 Vasúti pálya

A vasúti pálya a balesetben nem játszott szerepet, részletes leírása nem szükséges.

1.8.2 Közút

A közút a gépkocsi érkezési iránya felől (M5-ös autópálya) enyhe bal irányú ívvel van rávezetve az útátjáróra, az útátjáró előtt 75 méterrel már egyenes a vonalvezetése. Burkolata aszfaltozott, megfelelő állapotú, szélessége az útátjáróban 8 m. A fénySOROMPÓ közút felé piros jelzést mutató optikai hagyományos izzóval szereltek, az eset idején tiszták, fényerejük megfelelő, optika-árnyékolójuk ép volt. A közúti jelzőtáblák és a fényjelző készülék az út bal oldalán megismételve.

A közút felől a vasúti átjáróra figyelmeztető táblák mindkét irány felől sérülésmentesek, hiánytalanok:

- sorompó nélküli vasúti átjáróra figyelmeztető tábla, mely alatt kiegészítő tábla jelzi, hogy az átjárót fénySOROMPÓ biztosítja,
- vasúti átjárót előjelző táblák,
- vasúti átjáró kezdete.

4. kép: a csökkentett rálátási háromszög szabad

1.8.3 Láthatóság a közútról

A **csökkentett rálátási háromszög** biztosított a közútról a vonat érkezési iránya felé. (4. kép) A **teljes rálátási háromszög** nem biztosított a közútról a vonat érkezési iránya felé. Mindemellett a hiánytalanul kitűzött közúti jelzőtáblák teljes mértékben biztosították az útátjáró időben történő észlelését.

1.8.4 Biztosítóberendezés

Örkény állomás egyközpontos, mechanikus váltóállítású, fényjelzős biztosítóberendezéssel van felszerelve. Az SR2 jelű fénySOROMPÓ csapórúddal nincs kiegészítve. Vonatok közlekedésekor az állomási fénySOROMPÓ vezérlése önműködően történik meg a be- vagy a kijárat jelzők továbbhaladást engedélyező jelzésének kivezérlésekor. A sorompó külön nyomógomb-kezelést nem igényel. Ezt követően a fénySOROMPÓ kézi vezérléssel már nem nyitható fel. A lezárt fénySOROMPÓ oldása is önműködően történik a vonatok leközlekedése után. A fénySOROMPÓ Örkény állomás biztosítóberendezésébe van bekötve, függésben

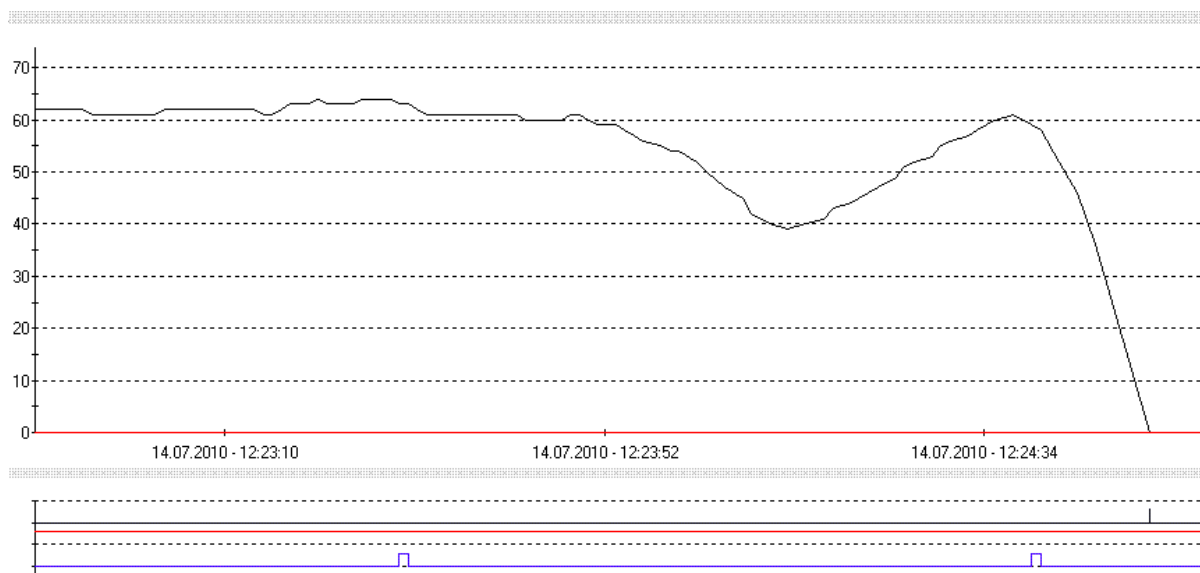
van a kezdőpont felőli bejáratú jelzővel. A függés abban nyilvánul meg, hogy a bejáratú jelzőn csak akkor jelenik meg továbbhaladást engedélyező jelzés, ha a fényosorompó továbbhaladást tiltó jelzést ad. A biztosítóberendezés a balesetet megelőzően nem mutatott zavart, a vonat szabályos jelzőkezelés mellett haladt be az állomásra.

1.9 Állomási adatok

Az állomás kialakítása, vágányhálózata az eseményben nem játszott szerepet, leírásuk nem szükséges.

1.10 Vasúti járművek adatrögzítői

A 2842 sz. vonatot továbbító mozdony Deuta KWR6 típusú elektronikus berendezéssel van felszerelve, mely jól működött. A regisztrátum kiolvasása és kiértékelése 2010. július 15-én történt meg. A kiértékelést a Vb végezte. A menetíró regisztrátumot a 5. ábra tartalmazza.

5. ábra: a menetíró regisztrátum grafikus megjelenítése

1.11 Kommunikációs eszközök

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.12 Meteorológiai adatok

A baleset idején nagyon meleg volt, a hőmérséklet 35 Celsius-fok volt, a nap a felhőtlen égen erősen tűzött.

1.13 A túlélés lehetősége

A mentőegységek értesítése rendben megtörtént, a mentés nem szenvedett késedelmet. A baleset súlyos sérültjeit mentőhelikopterek szállították kórházba.

1.14 Érintett szervezetek / a munkaszervezés jellemzése

Az érintett szervezetek, a munkaszervezés jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.15 Szabályok és szabályzatok

A KRESz (1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet) 39.§ rögzíti a vasúti átjárón való áthaladás szabályait:

39. § (1) A vasúti átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad. A vasúti átjáró megközelítésekor, illetve a vasúti átjárón történő áthaladás során eleget kell tenni a vasúti átjáró biztosítására szolgáló közúti jelzéseknek.

[...]

(3) A vasúti átjáró előtt a 98., 99., 99/a. vagy 99/b. ábra szerinti jelzésnél, vagy a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt meg kell állni, ha

a) bármely irányból vasúti jármű közeledik,

[...]

e) fénySOROMPÓ vagy félsOROMPÓVAL KIEGÉSZÍTETT fénySOROMPÓ villogó fehér jelzést nem ad,

[...]

1.16 Korábbi hasonló esemény

Örkény állomás SR2 jelű fénySOROMPÓjánál bekövetkezett korábbi hasonló eseményt a Vb tudomására nem hoztak.

2. ELEMZÉS

2.1 A vonat haladása

A balesetet szenvedett gépkocsi Örkény állomáson a jól működő, SR2 jelű fényosorompóval biztosított közút-vasút szintbeli keresztezésbe a fényosorompó továbbhaladást tiltó jelzése ellenére hajtott be.

A mozdonyvezető az átjáróba behajtó gépkocsit kb. 100 méter távolságról észlelte. A közúti jármű észlelése után gyorsfékezést alkalmazott. Az ütközés a motorvonat menetíró regisztrátuma szerint 12 óra 24 perc 34 másodperckor következett be, kb. 60 km/h sebességnél. A vonat az 536+90 sz. szelvényben állt meg, az ütközés helyétől számított 150 méter megtétele után.

A mozdonyvezető a pályára és a vonatra megengedett legnagyobb sebességet nem lépte túl.

2.2 A biztosítóberendezés

A baleset idején Örkény állomás biztosítóberendezése, az SR2 jelű fényosorompó az előírásoknak megfelelően, jól működött. Ezt a tényt támasztja alá, hogy a vonat a bejárat jelző mellett továbbhaladást engedélyező jelzés mellett haladt el. A szabad jelzés a mozdonyvezető felé csak akkor jelenik meg, ha az útátjárót biztosító jelzőberendezés a közút felé áthaladást tiltó jelzést ad, és a vágányút le van zárva. A fényosorompó vezérlése önműködően történik meg a bejárat jelző továbbhaladást engedélyező jelzésének kivezérlésekor. A hiánytalanul kitzűzött közúti jelzőtáblák teljes mértékben biztosították a fényosorompó jelzésének megfigyelhetőségét.

A Vb az SR2 jelű fényosorompó meghibásodásával kapcsolatos előjegyzést a Hibaelőjegyzési könyvben több hónapra visszamenőleg nem talált.

2.3 Pszichológiai háttér

A Vb rendelkezésére álló adatok alapján a gépkocsivezető a baleset időpontjában nem volt alkoholos befolyásoltság alatt. A Vb tudomása szerint a gépkocsivezető egészségi előzményi adataiban nem szerepel olyan ok, amely a baleset idején hirtelen cselekvőképesség-változást okozott volna.

A gépkocsivezető helyismerettel rendelkezett, a gépkocsivezetését rutinszerűen végezhette az ismert útvonalon.

A baleset kialakulását feltehetően figyelemzavar okozhatta. A figyelmet befolyásoló tényezők lehettek:

- Közérzet, érzelmi állapotváltozás.
- Erős ingerek, amelyek magukra vonják, vagy elvonják a figyelmet (pl.: zene, mobiltelefon), állandó egyhangú ingerek, melyek kifáradást okozhatnak.
- Fáradás: bizonyos idő után csökken a koncentráció.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 **Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

- Az SR2 jelű fénysorompó a baleset idején jól működött.
- A közút felől a vasúti átjáróra figyelmeztető táblák mindkét irány felől sérülésmentesek, tiszta állapotúak voltak.
- A Vb a balesetben részes vonathoz sebességtúllépést nem állapított meg.
- A közúti jármű a továbbhaladást tiltó jelzés ellenére hajtott a vasúti átjáróba, ezért a baleset oka a járművezetővel összefüggő emberi tényezőre vezethető vissza.

3.2 **Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

A balesettel összefüggésben a Vb illet nem állapított meg.

3.3 **Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatnövelő tényezők**

A balesettel összefüggésben a Vb illet nem állapított meg.

4 BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

A vonatkozó szabályok betartásával az ilyen esetek elkerülhetők, ezért biztonsági ajánlás kiadására nincs szükség.

Budapest, 2011. június 28.

Gula Flórián
Vb vezetője

Rózsa János
Vb tagja